

בס"ד אייר תשפ"ג מאי 2023

תכנית הלימודים בתנ"ך חמ"ד לכיתות ז'-י"ב מעודכן לשנה"ל תשפ"ג

תוכן

רצינול

1

חטיבת ביניים (כתות ז' – ט')

2

כתה ז'

2

כתה ח'

4

כתה ט'

5

חטיבה עליונה (כתות י' – י"ב)

6

יחידה א' - כתה י' על פי תכנית ההתחדשות

7

יחידה ב' - כתה י"א תכנית ישנה

9

יחידה ג' - כתה י"ב תכנית ישנה

13

יחידת הלימודים המוגברת לחמש יח"ל

16

מבנה ההבחנות ומשקל היחידות

17

רצינול

תכנית הלימודים המחייבת בתנ"ך, בנויה על רצפי ידע וכרונולוגיה שהם בסיס לכל למידה והבנה של תקופת התנ"ך, אישי התנ"ך והמאורעות המתרחשים בו. לפיכך, יש להקפיד ולשמור על הרצף. התכנית בנויה על לימוד שני מחזורים בחומשים ובנביאים ראשונים אחד ביסודי ואחד בתיכון (ספר מלכים נלמד רק פעם אחת בתיכון), וכן על טעימות מספרי נביאים אחרונים וכתובים בכיתות התיכון.

תכנית הלימודים לעולים תפורסם בנפרד באתר תנ"ך [במשבצת עולים](#).

חטיבת ביניים כיתות ז'-ט

מבוא

תכנית הלימודים בתנ"ך, נבנתה בבסיסה על תפיסת הלימה בין היקף השעות הקיים במערכת ובין התכנים הנלמדים. להיקף השעות המחויב מוסיפים לשמחתנו בתי ספר רבים שעות, מתוך הבנת החשיבות של לימוד התנ"ך בשנות החטיבה. לכל פרקי החובה בחטיבת הביניים הוכנו [יחידות הוראה מתוקשבות](#) במרחב הפדגוגי של משרד החינוך. בכל שיעור המוצע ביחידות ההוראה יש אפשרות להרחיב ולהעמיק בלמידה על פי מספר השעות הנתון. יש לעיין ביחידות בתחילת השנה ולתכנן את מספר השעות שיינתן לכל אחת מהן במהלך השנה. בתי ספר המלמדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

למעלה מארבע שעות שנתיות לתנ"ך מוזמנים להעשיר את התלמידים בלימוד פרקים שלא נכתבו להם יחידות הוראה. **תכנון הלמידה על פני השנה בכיתות החטיבה יפורסם באתר.**

שימו לב – בהתאם לתכנית הגפ"ן רשאי בית הספר לבחור תכנים נוספים אותם הוא מעוניין לשלב בתכנית הלימודים בחטיבה. במקרה זה ילמד בית הספר רק כ 70% מתכנית הלימודים, ובשאר השעות ילמד ספרי תנ"ך אחרים, נושאים בתנ"ך וכדו' על פי תכנית לימודים שהכין. בהתאם לכך, באתר תנ"ך [תכנון לימודים - הישגים מצופים](#) מוצעת חלוקה של יחידות הלימוד **לחובה ולרשות**. בתי ספר המתכוונים לייצר תכני לימוד נוספים בתנ"ך, יילמדו את יחידות החובה, ובמקום יחידות הרשות את התכנים שהוסיפו על פי בחירתם לתכנית הלימודים בתנ"ך. שאר בתי הספר מוזמנים ללמד על פי התכנית המוצעת כאן.

אנו רואים חשיבות רבה בהצמדות לתכנית הלימודים בחטיבה. התכנית מבוססת על יצירת רצף בין החומשים וספרי הנביאים. בנוסף חשיבות רבה יש גם לסיום כל פרקי החובה על מנת לתת לתלמידים תמונה כוללת רחבה של הספר. מומלץ להשלים את הפרקים החסרים ברמת בקיאות או השלמת הסיפור על ידי התלמידים בהתאם ליכולותיהם.

כתה ז'

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)

תורה: חומש בראשית

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
4	א, ד	פתיחה לבראשית ופרקי הבריאה
5	ו-ט, יא	המבול ומגדל בבל
4	יב-יד	אברהם אבי האומה
5	טו-יז	מסע של אמונה
5	יח-יט, כב-כג	מבשורת הולדת יצחק ועד מות שרה
7	כד-כו	פרקי יצחק ורבקה
5	כח-לא	יעקב, רחל ולאה בונים את בית ישראל
5	לב-לה	ויבא יעקב שלם
5	לז-מא	יוסף במצרים
5	מב – נ	יוסף ואחיו

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נביאים כתובים: יהושע - שופטים

מספר שיעורים מינימלי	פרקי חובה	יהושע: הנושא
5	א-ה	הכניסה לארץ וכיבושה בידי יהושע ובני ישראל
5	ו-ח, י-יא	כיבוש והתנחלות – 1. יריחו, עי, מלכי הדרום והצפון 2. מפת התנחלות השבטים על בסיס יג-יט (אין צורך ללמד את פרקים יג – יט) ביחידות ההוראה יש שיעור בנושא
1	כד	נאום הסיום של יהושע

מספר שיעורים מינימלי	פרקי חובה	שופטים: הנושא
4	א-ב	תחילת תקופת השופטים
	ד-ה	המחזוריות בספר שופטים מלחמת דבורה וברק בכנענים
6	ו-ז ח (פסוקים א-ח, כא- לה) יג-יד טז (פסוקים ד-לא)	השופטים – גדעון ושמשון
5	יז-כא	פסל מיכה ופלגש בגבעה וסיכום

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתה ח'

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)

תורה: חומש שמות

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
6	א'–ה'	שעבוד מצרים ומינוי משה
5	ו'–י"ב	מכות מצרים
5	י"ב–טו	יציאת מצרים
5	טו–יז	הכניסה למדבר
7	י"ח–כ'	מעמד בר סיני
10	כ"א–כ"ד	פרשת משפטים (מצוות נבחרות)
5	ל"ב–ל"ד	חטא העגל
5	כ"ה–ל"א, ל"ה–מ'	בניית המשכן

נביאים כתובים: שמואל א

מספר שיעורים מינימלי	פרקי חובה	הנושא
5	א'–ד'	הולדת שמואל, הפיכתו לנביא והמלחמה בפלישתים
5	ח-י, יב, טו	שאול מקים ממלכה - משפט המלך, המלכת שאול, פרידת שמואל, המלחמה בעמלק
5	טז, יז, יח כא-כב כו-כז	נדודי דוד מפני שאול משיחת דוד, דוד וגלית, הבריחה מירושלים לגת, כהני נוב בקיאות (מתוקשב): דוד בדרך למלוכה
5	כח-לא	סוף ימי שאול שאול ובעלת האוב, המלחמה בגלבע, סיכום הספר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כתה ט'

תורה: חומש ויקרא
 לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים בקישור [תורה חמ"ד - חטיבה](#)

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
5	א-ג	פתיחה לחומש ויקרא וקורבנות נדבה
4	ד-ה, ז	קורבנות החובה
4	יא, יג-יד	סוגיות בפרקי טומאה וטהרה
5	ח-י, טז	השראת שכינה במשכן
10	יח-כ	קדושת האדם (נושאים נבחרים)
5	כג, כה-כו	קדושת הזמן והמקום

נביא: שמואל ב

לפרקי החובה קיימים חומרי ההוראה הנמצאים [נביא חמ"ד - חטיבה](#)

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
5	א-ד	סופו של בית שאול
5	ה-ז, ח, י	מלכות דוד בראשיתה
5	יא-יד	מעשה דוד ובת שבע ותוצאותיו
5	טו-יט	מרד אבשלום
5	כ, כא, כד	סוף ימיו של דוד מרד שבע בן בכרי, המפקד וסיכום הספר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

חטיבה עליונה (כתות י' – י"ב)

מבוא

תכנית הלימודים המונחת לפניכם מיועדת לכתות י' – י"ב בשנת הלימודים תשפ"ג. התכנית המוצעת להלן לכיתה י' היא התכנית שתלווה את כיתות י' בשנים הקרובות. כיתות י"א – י"ב ממשיכות במסלול המוכר בשנת הלימודים הקרובה (תשפ"ג). במקביל, התחדשות הלמידה מחייבת עדכון תכנים ושינוי במבנה ההבחנות. השינוי יחל בכיתה י"א בשנה"ל תשפ"ד. על מנת שלא לבלבל בין הדרישות מכיתות י"א- י"ב בשנה הקרובה (תשפ"ג) לבין הדרישות מכיתות אלו החל מתשפ"ד, יוקדש לשינויים אלו מסמך נפרד. המסמך יופיע באתר וקישור אליו יופיע בחוזר מפמ"ר.

תכני לימוד של כתות י' – י"ב כוללים שלוש יחידות חובה.*

כיתה י' - יחידה א': פרקי עיון במדבר, פרקי עיון ובקיאות במלכים.

כיתה י"א - יחידה ב' (תשפ"ג): פרקי עיון בבראשית, פרקי בקיאות במלכים ב', עיון ביונה, פרקי עיון בישעיהו ובתהלים.

כיתה י"ב - יחידה ג' (תשפ"ג): סוגיות לעיון בדברים, פרקי בקיאות במלכים ב', עיון בפרקים בירמיהו, עיון בפרקים ביחזקאל, עזרא ונחמיה.

*להלן ראו יחידות הגבר למרחיבים ל 5 יח"ל בתנ"ך.

יחידה א' - כיתה י'

כיתה י' מתחילה בשנת הלימודים הקרובה, תשפ"ג, את לימודיה במסלול התחדשות הלמידה. התייחסות לדרכי הלמידה בנתיבים השונים ובעיקר בנתיב הלמידה המתחדשת בכיתה י' בשנה"ל הקרובה ניתן למצוא בחוזר מפמ"ר. תכנית הלימודים המוצעת להלן מיועדת לכלל תלמידי כיתה י' ללא תלות במסלול הלמידה בו בחרו.

בכיתה י' ילמד חומש במדבר כפי שנלמד עד כה על פי המתואר בטבלה המצורפת.

החל מתשפ"ג ילמד ספר מלכים בכיתה י'. באתר יופיעו יחידות הוראה שילוו את המורים בהוראת הספר. אנו עמלים רבות על כתיבת יחידות אלו ונעלה אותם לאתר במהלך הקיץ.

בנוסף, מורים המעוניינים בכך מוזמנים ללמד [בעזרת היחידה המקוונת](#) על ספר מלכים. היחידה מיועדת לתלמידים המסוגלים לקרוא באופן עצמאי פרק בתנ"ך ולהבין אותו ברמת הפשט.

לקראת המעבר להוראת ספר מלכים, פרסמנו בשנה שעברה תוכנית להוראה מצומצמת של ספרי שמואל א – ב בכיתה ט'. ההוראה המצומצמת הייתה חד פעמית על מנת שנוכל להתחיל השנה את ספר מלכים.

אנחנו מציעים להקדיש לכל היותר שלושה שיעורים מסכמים לספר שמואל ב למורים שחשים שתלמידיהם אין ידע בספר זה. שימו לב שהוראת פרקי מלכים מתחילה במלכות שלמה, ואינה מתייחסת לצוואת דוד. התייחסות לצוואת דוד הייתה מחייבת חזרה מעמיקה לדיון בשמואל ב.

הערכות חלופיות

בנתיב הלמידה המתחדשת מוצעות הערכות חלופיות רבות ומגוונות. משימות להערכה חלופית חדשות ומחודשות מצויות במרחב הפדגוגי. על פיהן יש לבנות את תכנית העבודה וההערכה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

תורה : חומש במדבר

מספר שיעורים מינימלי	הפרקים	הנושא
2	ט'	פסח שני
2	ט"ז-י"	מסע בני ישראל לכיוון ארץ ישראל
3	י"א	תלונות בני ישראל ומינוי הזקנים
3	י"ב	דברי מרים ואהרון על משה
5	י"ג-י"ד	חטא המרגלים
2	ט"ו (פסוקים נבחרים)	מצוות הפרשת חלה וציצית
6	ט"ז-י"ז	קרח ועדתו
2	י"ט	פרה אדומה
3	כ'	מי מריבה ומות אהרון
2	כ"א	נחש הנחושת ומלחמת סיחון
2	כ"ה	פנחס
1	כ"ו	המפקד השני
4	כ"ז, ל"ו	בנות צלפחד ומינוי יהושע
1	כ"ח-כ"ט	הקרבת
2	ל"ב	שנים וחצי השבטים

שימו לב לנושאי רוחב אליהם ניתן להתייחס לאורך הלימוד בחומש במדבר

1. מנהיגות בספר במדבר
2. מעבדות לחירות - הגעגועים למצרים
3. תלונות בני ישראל – השוואה בין שמות ובמדבר
4. החיים במדבר והשפעתם על ישראל (השוואה לספר דברים)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נביאים : ספר מלכים

מספר שיעורים מינימלי	פרקים	נושא
5 שיעורים	מלכים א א-יא	מלכות שלמה 1. פתיחה לספר מלכים 2. ראשית מלכות שלמה (פרק ג) 3. מלכות שלמה (פרקים ד, ה, ו, ז, ט, י) 4. מלכות שלמה בתפארתה - קשרים מדיניים בממלכת (פרקים ה, י) 5. חטאי שלמה וסיכום היחידה (פרק יא)
4 שיעורים	מלכים א יב-טז	פילוג הממלכה 1. פילוג הממלכה חלק א (פרק יב, פסוקים א-טו) 2. פילוג הממלכה חלק ב (פרק יב פסוקים טז-לג) 3. המצב הרוחני בעם (פרקים יב, יד, טו) 4. יחסי יהודה וישראל (פרקים טו-טז)
5 שיעורים	מלכים א יז - מלכים ב ב, ג, יא	אחאב ואליהו 1. עבודת הבעל וגזירת הבצורת (פרק טז כט-לד - פרק יז) 2. מעמד הר הכרמל (פרק יח) 3. מלחמות אחאב בארם (פרק כ) 4. כרם נבות (פרק כא) 5. יחסי יהודה וישראל (פרק כב) 6. סיכום דמותו של אליהו (מלכים ב, ב)
3 שיעורים	מלכים ב ב - ח	פרקי אלישע 1. דמותו של אלישע (פרקים ב-ד) 2. המצב מדיני על רקע השלטון מואב וארם (פרקים ג ה-ו, ח) 3. המצב בעם על רקע השלטון (פרק ז)
3 שיעורים	מלכים ב ט - טו פס' ז	מהפכות ותמורות 1. מהפכת יהוא (פרקים ט-י) 2. מהפכת יהויאחז (פרקים יא-יב) 3. תקופת עוזיהו וירבעם (פרקים יד-טו)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

4 שיעורים	מלכים ב טו, פס' ח - פרק כ	<p style="text-align: center;">הכיבוש אשורי גלות ישראל</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. האימפריה האשורית וסופה של ממלכת ישראל (פרק טו מפסוק ח) 2. אחז מלך יהודה וחורבן שומרון (פרקים טז-יז) 3. מהפכת חזקיהו (פרק יח) 4. המצור האשורי על יהודה (פרקים יט-כ)
4 שיעורים	מלכים ב כא - כה	<p style="text-align: center;">הכיבוש הבבלי חורבן וגלות</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. חטאי מנשה וגזירת החורבן (פרק כא) 2. מהפכת יאשיהו (פרקים כב-כג) 3. חורבן ממלכת יהודה (פרקים כד-כה) 4. שיעור סיכום ללימוד ספר מלכים

יחידה ב' - כתיב י"א (מותאם לתלמידי י"א בשנת הלימודים תשפ"ג)

מבוא

הספרים הנלמדים בכיתה י"א: פרקי עיון בבראשית, יונה, פרקי בקיאות מלכים ב', פרקי ישעיהו, תהלים. בשנת הלימודים הקודמת (תשפ"ב) הוספנו פרקים חדשים בספר בראשית ובמקביל הסרנו במקומם פרקים על מנת לשמור על היקף הלמידה. השנה שמרנו על התכנית שהוצגה בתשפ"ב. תוכנית הרחב הניסויית שהחלה בתשפ"ב ממשיכה גם בשנת הלימודים הקרובה. (פרטים בהמשך). שאלות בתכנית הבחירה הניסויית של הוראת רוחב יופיעו רק בבגרות הקיץ. בתי ספר המעוניינים להשתתף בניסוי יזמינו שאלון המיועד לניסוי זה. (2361/2561) שימו לב - לאחר הטבלה יופיעו הפרקים בתכנית הניסויית של בראשית רוחב.

מיקוד, חוקי מענה וזמן הבחנות

בשנים האחרונות בעקבות מגיפת הקורונה, נקבעו חוקי מענה חדשים, הוארך זמן הבחינה, ונקבע בהתאם למצב המגיפה במהלך השנה, מיקוד של החומר. לעת עתה משרד החינוך לא הוציא הנחיות לגבי בחינות חורף וקיץ תשפ"ג. נקווה שתופעות כמו בידוד המוני וסגירת מערכת החינוך לא תחזורנה על עצמן בשנת הלימודים הקרובה. בכל מקרה אחר חלילה – נעדכן ונפעל על פי הנחיות המשרד.

מועד חורף כיתה י"א

עד כה רק כיתות אגף שח"ר יכלו להבחן במועד חורף. החל משנת הלימודים הקרובה יוכלו כלל התלמידים להיבחן ביחידות הבסיס (רמת 3 יח"ל בלבד) במועד החורף על פי [הנחיות אגף בחינות](#).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

תורה : חומש בראשית

היקף השעות	הפרקים	הנושא
מאדם ועד אברהם		
5	א'– ב'	בריאת העולם
2	ג'	חטא אדם הראשון
1	י"א (פסוקים א'– ט')	מגדל בבל
אברהם ושרה		
2	י"ב	לך לך
2	ט"ו	ברית בין הבתרים
2	י"ז	ברית המילה ושינוי השם
3	י"ח	אברהם והמלאכים, משפט סדום
4	כ"ב	עקידת יצחק
יעקב ועשיו		
4	כ"ה (פסוקים י"ט-ל"ד), כ"ז, כ"ח (פסוקים א'–ד')	הולדת הבנים, הבכורה והברכה
2	כ"ח, ה - כב	יציאת יעקב לחרן – סולם יעקב
2	ל"ב	לקראת פגישת יעקב ועשו
2	ל"ג	פגישת יעקב ועשו
יוסף ואחיו		
3	ל"ז	חלומות יוסף ומכירתו
3	מ"ב– מ"ג	יוסף ואחיו
2	מ"ד	נאום יהודה
2	מ"ה	התגלות יוסף לאחיו
1	נ	מות יעקב וקבורתו, מות יוסף

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

מסלול ניסויי תכנית רוחב

במקביל למסלול הקיים, אנו מציעים מסלול ניסויי הקרוי מסלול רוחב שתי רמות לימוד 3 ו 5 יח"ל. מסלול זה הוא מסלול בחירה הכולל פרקים רבים יותר בספר בראשית ברמת עיון מצומצמת - חלקם ברמת עומק (כמו במסלול הרגיל) וחלקם ברמת רוחב. במסלול זה ירכשו התלמידים ידע רחב בספר בראשית וכן יקנו מיומנויות שיסייעו בידם להיות לומדי תורה עצמאיים. במהלך השנה תתקיים השתלמות שתלווה את המורים המלמדים במסלול זה. תנאי הכרחי להצטרפות למסלול הוא השתתפות בהשתלמות זו. ההבחנות במסלול זה תהיה בשאלון נפרד שיוזמן על ידי בתי הספר. (סמל השאלון 2361 2561).

מספר הפרקים במסלול זה הם:

רמת 3 יח"ל - 10 פרקים בעומק + 20 פרקי רוחב (על כל פרק עומק שהוסר התווספו שני פרקי רוחב) סה"כ 30 פרקים.

רמת 5 יח"ל - 12 פרקים בעומק + 24 פרקי רוחב (על כל פרק עומק שהוסר התווספו שלושה פרקי רוחב) סה"כ 36 פרקים.

רשימת הפרקים במסלול רוחב

פרקי עומק שילמדו בתשפ"ג: א; ב; יב; יח; כב; כה; כז; לז; מה; נ [לתלמידי 5 יח"ל גם פרקים: יז; מד]
פרקיהרוחב שילמדו בתשפ"ג לתלמידי 3 יח"ל: ג; ד; יג; טו; טז; יט; כג; כד; כו; כח; לב; לג; לה; לח; לט; מ; מא; מב; מג;

לתלמידי 5 יח"ל יתווספו פרקים ו; ח; ט; מז

המעוניינים לשמוע פרטים נוספים מוזמנים לפנות לנועה דוקוב במייל: dokov2@gmail.com

נביאים וכתובים:

בשל השינויים המרובים בתכנית הלימודים דחינו את כוונתנו להחליף את ספרי יונה ותהלים לסירוגין בפרקים ממגילת רות ופרקים מקהלת.

השינויים שהנהגנו בשנה שעברה בהוראת פרקי ישעיהו ממשיכים גם בשנה זו: צמצום פרקי החובה בספר ישעיהו. במקביל מורים המלמדים 5 יח"ל שיחפצו בכך יוכלו להרחיב וללמד פרקים נוספים בספר ישעיהו. בבחינת הבגרות תינתן אפשרות בחירה בין פרקי ישעיהו המורחבים לבין ספרי תהלים ויונה.

(1) ספר יונה - (6 שיעורים)

(2) מלכים ב' - מעוזיה ועד חזקיהו: פרקים ט"ו-כ' בבקיאות (6 שיעורים)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

ישעיהו פרקי חובה (3)

תלמידי 5 יח"ל		תלמידי 3 יח"ל		הפרקים	הנושא
מס' שיעורים		מס' שיעורים			
3	כולו	3	כולו	א'	חזון ישעיהו
2	כולו	1	א'-ד'	ב'	חזון הר בית ה'
2	א-ז	2	א'-ז'	ה'	משל הכרם
2	א'-י'	1	א'-י'	י"א	חזון האחרית
2	כולו	2	כולו	נ"ח	השגת קרבת ה'
2	כולו	1	א-יא	מ	נחמת ירושלים, [מאבק באלילות – 5 יח"ל]

ישעיהו מורחב לתלמידי 5 יח"ל

מס שיעורים	הפרקים	הנושא
2	ו'	הקדשת ישעיהו
2	ז', א'-י"ז	ישעיהו ואחז
2	י, ה'-ל"ד	מסע סנחריב
1	נ"ד	נחמה

4) סוגית רשות: יחידת "בטחון והשתדלות" - הרחבת הלימוד במלכים וישעיהו על ימי חזקיהו. תלמידים שילמדו יחידה זו יוכלו להשיב על שאלה נוספת בבחינה, ובכך להרחיב את הבחירה במבחן.

5) תהלים: כ"ג, קכ"א, קכ"ו, ק"ל, קמ"ה (8 שיעורים)

תוספת לתלמידי חמש יחידות: מזמור ק"ז

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידה ג' - כתיב י"ב (מותאם לתלמידי יב בשנת הלימודים תשפ"ג)

מבוא

הספרים הנלמדים בכיתה י"ב: נושאים בספר דברים, פרקי בקיאות מלכים ב', פרקי ירמיהו, ויחזקאל, עזרא ונחמיה (חגי לתלמידי 5 יח"ל).

מיקוד, חוקי מענה וזמן הבחנות

בשנים האחרונות בעקבות מגיפת הקורונה, נקבעו חוקי מענה חדשים, הוארך זמן הבחינה, ונקבע בהתאם למצב המגיפה במהלך השנה, מיקוד של החומר. לעת עתה משרד החינוך לא הוציא הנחיות לגבי בחינות חורף וקיץ תשפ"ג. נקווה שתופעות כמו בידוד המוני וסגירת מערכת החינוך לא תחזורנה על עצמן בשנת הלימודים הקרובה. בכל מקרה אחר חלילה – נעדכן ונפעל על פי הנחיות המשרד.

תורה: חומש דברים

היקף השעות	פרק	הנושא
7-8 שיעורים	פרקים ד-יא הקדמה חיזוק אמוני לקראת הכניסה לארץ (מעמד הר סיני ועשרת הדברות, שמע ישראל, והיה אם שמוע) "הארץ הטובה"- המפגש עם ארץ ישראל כמתנה וכאתגר (פרק ח, פרק יא)	יחידת הפתיחה
תלמידי 3 יח"ל ילמדו שתיים מתוך ארבע סוגיות, תלמידי 5 יח"ל ילמדו שלוש מתוך ארבע סוגיות 8-10 שיעורים לסוגיה (לאחר המיקוד 7-9)	1. פתוח תפתח – דיני צדקה 2. דיני צבא ומלחמה 3. לא תוכל להתעלם – אחריות ציבורית 4. הנהגה – מלך שופט כהן ונביא	יחידת המצוות
5 שיעורים	(פרקים כו-לד) מצוות "מקרא ביכורים" כמענה לאתגר המפגש עם "הארץ הטובה" הברית בערבות מואב, פרשת התשובה, ובחרת בחיים (הקהל- רשות), מותו של משה	יחידת הסיכום

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידות המצוות

בשל השינויים שנעשו בתשפ"ב ביחידת הפתיחה והסיכום החלטנו גם השנה לצמצם מעט ביחידות המצוות ולאפשר את השקעת הזמן שנוותר ביחידות הפתיחה והסיכום. הנושאים שצומצמו יופיעו להלן.

מיקוד - 5 יחידות לימוד	מיקוד 3 יחידות לימוד	יחידה שלימה
יחידת פתח תפתח מבוא - עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה ----- פרק כג - איסור נשך פרק כד - דיני משכון פרק כז - הלנת שכר פרק כז - מתנות עניים [המחויבות כלפי העניים בנביאים - לתלמידי 5 יח"ל]	יחידת פתח תפתח מבוא - עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה ----- פרק כג - איסור נשך פרק כד - דיני משכון פרק כז - הלנת שכר פרק כז - מתנות עניים	יחידת פתח תפתח מבוא - עקרונות מנחים פרק טו – שמיטת כספים והלוואה פרק טו – הענקה לעבד עברי פרק כג - איסור נשך פרק כד - דיני משכון פרק כז - הלנת שכר פרק כז - מתנות עניים [המחויבות כלפי העניים בנביאים - לתלמידי 5 יח"ל]
יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר ----- ----- פרק כה- מלחמת עמלק	יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר ----- ----- פרק כה- מלחמת עמלק	יחידת דיני המלחמה מבוא לדיני המלחמה בחומש דברים פרק כ - ההיערכות למלחמה פרק כ - החוזרים מן המערכה פרק כ - מלחמת מצווה פרק כ - הקריאה לשלום במלחמה פרק כ - השחתת עצים בעת מצור פרק כא - אשת יפת תואר פרק כג - שמירת המחנה פרק כד - נקי יהיה לביתו פרק כה- מלחמת עמלק
מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים ----- פרק יז – המלך פרק יח – כהן פרק יח - נביא	מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים ----- פרק יז – המלך פרק יח – כהן פרק יח - נביא	מצוות ההנהגה מבוא למצוות ההנהגה פרק טז - מינוי שופטים פרק יז – בי"ד גדול וזקן ממרא פרק יז – המלך פרק יח – כהן פרק יח - נביא
לא תוכל להתעלם מבוא ----- פרק יט – ערי מקלט פרק כא – עגלה ערופה פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה	לא תוכל להתעלם מבוא ----- פרק יט – ערי מקלט פרק כא – עגלה ערופה פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה	לא תוכל להתעלם מבוא פרק טז – מינוי שופטים פרק יט – ערי מקלט פרק כא – עגלה ערופה פרק כא – בן סורר ומורה פרק כב – השבת אבידה וטעינה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

נביאים וכתובים: ירמיהו, יחזקאל, עזרא ונחמיה

פרקי הלימוד בנביאים וכתובים הם ללא שינוי.

מלכים ב' - ממנשה ועד החורבן: פרקים כ"א-כ"ה בבקאות (5 שיעורים).

היקף השעות	פרק	הנושא
		ירמיהו
2	א'	הקדשת ירמיהו
3	ז', א-טו. כ"ו	נבואת היכל ה' ומשפט ירמיהו
2	כ"ז – לתלמידי 5 יח"ל	על השעבוד לבבל
2	כ"ח	נביאי השקר
1-2	ל"ו, א-כח	המגילה וקריעתה ע"י יהויקים
2	ל"ב - לתלמידי 5 יח"ל	קניית השדה מחנמאל
1-2	ל"א, א-יט	נבואת נחמה
		יחזקאל
3 שיעורים	ל"ו, א-טו ל"ז, א-יד ל"ז, טו-כח	נבואת הרי ישראל חזון תחיית העצמות היבשות חזון איחוד הממלכות
6 שיעורים	פרקים א-ג', ד' (פסוקים א-ה'), כ"ד); ה' (פסוקים א-ב'), ו'- ז'	עזרא
7 שיעורים	פרקים א-ה', ו' (פסוק ט"ו), י', י"ב (פסוקים כ"ז-מ"ג), י"ג (פסוקים ו', ט"ו-ל"א)	נחמיה
2 שיעורים	פרקים א', ב' (פסוקים א-ט)	חגי לתלמידי חמש יחידות

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

יחידות הלימודים המוגברות לחמש יח"ל

מעבר לפרקים שצוינו לעיל כנוספים לתלמידי 5 יחידות, ילמדו תלמידים אלו נושא חובה ושני נושאים לבחירה. (החל מכיתה י' תשפ"ג – נושא אחד לבחירה בלבד – ראו להלן בסוף דף זה)

נושא חובה:

הגמול – התמודדות אמונית (בכיתה י"ב)

נושאי בחירה:

- 1) דמויות מופת (מורה שירצה ללמד את דמויותיהן של רחל ולאה במקום אחת מהדמויות – יפנה לקבלת חומרי הוראה והנחיה לטפת הלפרין מאולפנת עפרה: tafathal@gmail.com)
- 2) ארבעה נביאים
- 3) פרשנות רש"י רמב"ן
- 4) 'קום והתהלך'
- 5) ארץ ישראל במחשבת המקרא

ניתן לבחור ללמד אחת מיחידות 'קום והתהלך' ו'ארץ ישראל במחשבת המקרא' ולא את שתיהן.

בית ספר רשאי לבנות נושא אחד מבין הנושאים כנושא בית ספרי הבנוי מתוכן אחר, ולהעריך אותו בהערכה בית ספרית, באישור מפמ"ר.

בתי ספר המעוניינים ללמד את יחידת קום והתהלך יצרו קשר עם מדריכת תנ"ך אסתר גרוסברג grosbergaa@gmail.com

שימו לב – בעקבות תכנית ההתחדשות יחולו שינויים בהבחנות ברמת 5 יח"ל. שינויים אלו יובהרו בחוזר נפרד. נציין כאן כי בעקבות שינויים אלו תלמידי 5 יח"ל המתחילים את לימודיהם בכיתה י' בשנת הלימודים תשפ"ג ידרשו ללמוד רק נושא אחד מתוך נושאי הבחירה וכן את נושא הגמול. לאור זאת, בתי ספר שנהגו עד כה ללמד את שתי יחידות הנושא שבחרו בכיתה י' – ילמדו נושא אחד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

מבנה ההבחנות ומשקל היחידות לתלמידי י"א – י"ב תשפ"ג

שימו לב : מבנה ההבחנות ומשקל היחידות לתלמידים המתחילים לימודיהם בכיתה י' בשנה"ל תשפ"ג יפורסמו בחוזר שיבהיר את השינויים בעקבות התחדשות הלמידה

תלמידי שלוש יחידות :

היחידה	הכתה בה נלמדת היחידה	תכנית הערכה	משקל היחידה במערך הסופי	סמלי שאלון
יחידה א' (במדבר, מלכים א, ב)	י'	הערכה בית ספרית הכוללת מבחנים וחלופות בהערכה	30%	2383 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2382)
יחידה ב' (בראשית, ישעיהו, מל"ב, יונה, תהלים)	י"א	מבחן חיצוני	35%	2381
יחידה ג' (דברים, ירמיהו, מל"ב, יחזקאל, עזרא ונחמיה)	י"ב	מבחן חיצוני	35%	2371

תלמידי חמש יחידות :

היחידה	הכתה בה נלמדת היחידה	תכנית הערכה	משקל היחידה במערך הסופי	סמלי שאלון
יחידה א' (במדבר, מלכים א, ב)	י'	הערכה בית ספרית הכוללת מבחנים וחלופות בהערכה	20%	2383 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2382)
יחידה ב' (בראשית, ישעיהו, מל"ב, יונה, תהלים)	י"א	בחינה חיצונית	25%	2581
יחידה ג' (דברים, ירמיהו, מל"ב, יחזקאל, עזרא ונחמיה)	י"ב		25%	2571
3 יחידות נושא – בחירה מתוך 6	י' – י"ב	הערכה בית ספרית באמצעות חלופות בהערכה	30%	2583 (מבחן בכתב לנבחני משנה : 2582)

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

מבנה בחינת הבגרות שאלון 2381 *

ניקוד	מספר שאלות למענה	מספר השאלות בפרק	ספר	פרק בבחינה
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א
1X16=16	1	2 שאלות ישעיהו	ישעיהו מצומצם	פרק ב
2X12 = 24	2	1 שאלה (נוספת) ישעיהו מצומצם 1 שאלה בטחון והשתדלות 1 מלכים 1 תהלים 1 יונה	ישעיהו מצומצם/ מלכים/תהלים/ יונה	פרק ג

*תלמידים שילמדו על פי תכנית הרוחב ייבחנו בשאלון 2361. מבנה השאלון יהיה זהה לשאלון לעיל ותכנו יהיה זהה למעט הפרק הראשון העוסק בספר בראשית.

מבנה בחינת הבגרות שאלון 2581 *

ניקוד	מספר שאלות למענה	מספר השאלות בפרק	ספר	פרק בבחינה
3X20=60	3	5 שאלות בבראשית	בראשית	פרק א
1X16=16	1	2 שאלות ישעיהו מתוכן שאלה אחת משולבת עם פרקי מלכים	ישעיהו מצומצם מלכים	פרק ב
2X12 = 24	2	1 שאלה בטחון והשתדלות 1 שאלה ישעיהו מורחב 1 שאלה יונה 1 שאלה תהלים	ישעיהו מורחב/ תהלים/ יונה	פרק ג

*תלמידים שילמדו על פי תכנית הרוחב ייבחנו בשאלון 2561. מבנה השאלון יהיה זהה לשאלון לעיל ותכנו יהיה זהה למעט הפרק הראשון העוסק בספר בראשית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

כיתה י"ב
מבנה בחינת הבגרות שאלון 2371

מספר נקודות לכל שאלה	מספר שאלות עליהן יש להשיב	מספר שאלות בפרק	הנושא	פרק
20x1=20	1	2 (שאלה נפרדת לכל אחד מן הנושאים)	דברים פתיחה וסיכום	א'
20x1=20	1	4	דברים מצוות ממוקדות	ב'
20x2=40	2	3 שאלה נפרדת במלכים	מלכים ב' ירמיה ויחזקאל	ג'
10x2=20	2	3	עזרא ונחמיה	ד'
100 נק'	6	11		סה"כ

מבנה בחינת הבגרות שאלון 2571

מספר נקודות לכל שאלה	מספר שאלות עליהן יש להשיב	מספר שאלות בפרק	הנושא	פרק
20x1=20	1	2 (תתכן שאלה משולבת מפתחה וסיכום)	דברים פתיחה וסיכום	א
15x2=30	2	4	דברים מצוות ממוקדות	ב
15x2=30	2	3 תתכן שאלת מלכים משולבת בשאלת ירמיה	מלכים ב' ירמיהו יחזקאל	ג
20x1=20 סעיף א וב 12 נק' סעיף ג – 8 נק'	1	2	עזרא ונחמיה וחגי + סעיף ג – שאלת נושא שיוצאת מן הסעיפים הקודמים (ללא מקורות)*	ד
100 נק'	6	11		סה"כ

שאלת הנושא תאוחד עם עזרא ונחמיה. סעיף א ו ב שלה יעסקו בעזרא ונחמיה לסעיפים אלו ינתנו 12 נקודות. סעיף ג יעסוק בנושא רוחב הקשור בנושא בו עסקו סעיפי א-ב. כדוגמת שאלת הרוחב בעבר. [דוגמאות לשאלה](#) ניתן למצוא באתר